

lepedéket képez. A horvát tengerparton gyakori, különösen a Velebithegység nyugoti lejtőjén, ahol p. o. még Senj (Zengg) városában is a házak falán előfordul; megtaláltuk továbbá Jablanac, Karlobag, Strarigrad (Dalmatia) körül sziklaüregekben; a legdélibb Velebiten, a Zrmanja völgyében a ritkább *Rh. curviseta* is előfordul.

Középeurópában főképen a mérsékelt, maritim klíma befolyása alatt álló országokban fordul elő, kezdve Anglián és Svédország déli részén, Franciaországon, Németországon át Alsó-Ausztriáig (Mödling, Baden) s Stiriáig.

Hazánkból eddig nem ismeretes. A **H a z s l i n s z k y** művében említett termőhely Dalmáciában fekszik. Nálunk azokhoz a mediterrán növényekhez csatlakozik, amelyek országunk legdélibb szélé mentén az alsó Dunavölgybe behatolnak. (*Acanthus, Ficus, Crassula, Peltaria, Vesicaria, Psilurus, Vulpia Danthonii, Asplenium lepidum, Carpinus orientalis, Celtis, Acer monspessulanum, Galium purpureum, Lagoseris, Crucianella, Asperula taurina, Geranium purpureum, Aethionema, Euphorbia Myrsinites, Convolvulus tenuissimus, Leptodon Smithii, Pterogonium gracile* stb.)

Itt két helyen találtam meg és pedig a Kazánvölgynek u. n. Denevér-barlangjában Orsova mellett 1904. május 10.-én, ahol a barlang bejárata körüli sziklafalon képezett bársonyszerű lepedéket; a gyepek egy része termékes volt; megtaláltam továbbá Szvinicza és Plavisevicza közt egy mély vizmosásos patak medrében 1911-ben. Az előbbi helyen a délvidéki *Eucladium verticillatum* is előfordul.

*

Rhynchostegiella algeriana wurde vom Verf. am Eingang der Fledermaushöhle im Kazantale bei Orsova im unteren Donautale c. fr. am 10. Mai 1904, sodann i. J. 1911 in tiefen Bachschluchten zwischen Szvinicza und Plavisevicza entdeckt; am erstem Standort fand sich auch *Eucladium verticillatum* vor.

Diese südlichen Moose dringen in Gesellschaft der in ungarischen Texte angeführten übrigen mediterranen Arten in das untere Donautal ein.

Az *Ajuga pyramidalis* L. a Liptói Havasokban. Ueber das Vorkommen der *Ajuga pyramidalis* L. in den Liptauer Karpathen.

Irta : }
Von : } **Hulják János** (Perecesbánya).

Az *Ajuga pyramidalis* L.-t, régi floristáink hazánk flóra-területének több helyéről említik. **W a h l e n b e r g** (Flora Carpathorum principalium 1814, p. 175) hab. in pratis et pascuis praecipue montanis et subalpinis, nec non β in ipsis alpi-
bus mi-

noribus“ említi, mely adatát N y m a n Sylloge Florae Europae c. munkájába is átveszi, közölvén e növény elterjedésének felsorolásában: Hung. Transs. Croat. is. Neilreich: Aufzählung c. munkájában p. 169, az *A. pyramidalis* L.-re Kikó, Vitkay, Wahlenberg, Hazslinszky adatait sorolja fel, az alacsonyabb lelőhelyekről felsorolt adatokat az *A. genevensis* L.-re vonatkoztatja. Simonkai En. fl. Transs.-a, 1886. p. 12. az *A. pyramidalis* L-t mint az ausztriai tartományok növényét említi Erdély flórájának jellemzésében. Kotula Distributiójában a Wahlenberg említtette *A. pyramidalis* L.-t a kétesek között említi, Sagorski-Schneider: Flora der Centr. Karp. II. 1891 p. 438 műve Wahlenberg adatában *A. genevensis* vélt, amelyet Wahlenberg még nem említt. Pax Grundz. Pfl. verb. i. d. Karp. I—II. c. munkája az *A. pyramidalis*-t nem említi s úgy állt már a dolog, hogy a régi szerzők *A. pyramidalis*-a hazánk flórájából törlendő.

A *Primula Baumgarteniana*-nak Degen et Moesz Erdélyben történt felfedezésével kapcsolatban szükségessé vált Rochel kéziratában a Račkova völgyéből közölt *Pr. integrifolia* előfordulásának az eldöntése, mi célból a Račkova völgyét s a környező hegyeket felkerestem, a célt illetőleg eredménytelenül.

Ez alkalommal a völgybe menve, a Račkova völgy bal oldalán vezető útnak „Podnižnu Magura és Ostrica“ közötti részén, ritkás fenyves fejlődő füves tisztásain a *Malachium aquaticum* (L.) Fr., *Soldanella carpatica* Vierh., *Arabis Halleri* L. f. *paradoxa* Uillep., *Thlaspi alpestre* L., *Primula elatior* (L.) Jaqu. *Myosolis silvatica* Hoffm., *Galeobdolon luteum* Pers. (*Tatrae* Uillep.) alkottak kedves tarkaságot, melyek között a levélrózsából 20—25 cm.-re pyramis alakúan felálló, széles kanyargós élű murvájú *Ajugák* pompáztak, miről másnap Dr. Degen Árpád úrral Liptóujváron való találkozásomkor tudtam meg, hogy szép növényem az *A. pyramidalis* L. első biztos hazai adata, mely adattal ez a faj hazánkban polgárjogot nyert, mert a régi szerzők növénye, mint az irodalomból kitűnik, nem az *A. pyramidalis* L. volt, melynek elterjedése a Kárpátunkban eddigi ismereteink szerint csakis e völgyben van, hanem az *A. genevensis* L.

Liptói növényünkben oly különbséget, mit növényföldrajzi elterjedésével magyarázni lehetne, nem találtam. Kárpátunkban való konstatálásával elterjedési körének ismerete bővült s hazai adataink között ezután az *A. pyramidalis* L.-nek biztos helye van.

Növényem gyűjtési adata: Liptói havasok. A „Podrižnu Magura és Ostrica“ közötti út mentén a Račkova völgyben, gránitköves, füves agyagos talajon, fenyves tisztáson. Mintegy 1100—1200 m. t. sz. f. magasságban Pribilina fölött; 1908, VI. 7.-én.

*

Berichtet über die Entdeckung dieser Art im Račkova-Tale über Pribilina c. 1100—1200 M, am 7. VI. 1908. Es ist dies die

erste sichere Angabe für das Vorkommen dieser Art in Ungarn, denn alle älteren Angaben beziehen sich — so weit dies zu ermitteln war — auf *A. genevensis*.

Plantae in insula Creta a Ludovico Biró lectae.

Irta: }
Von: } **S. Jávorka** (Budapest).

Plantas sequentes ex insula Creta Graeciae nondum enumeratas cl. L. Biró zoologus anno 1906. legit:

1. *Cardamine hirsuta* L.

Ad opp. Chania versus Meleka die 12. Febr.

2. *Arabidopsis Thaliana* (L.) Heynh.

Ibidem.

5. *Thlaspi microphyllum* Boiss. et H.

ssp. **creticum** Deg. et Jáv. subsp. nova.

A typo differt statura robustiore, foliis latioribus, siliculis apice truncatis, nec retusis stylisque brevioribus. In monte Psiloriti (Ida) ad nives deliquescentes supra specum Jovis primum d. 9. Jun. 1899 detexit Dr. A. Baldacci („*Th. microphyllum* var.“ Bald. in Itiner. fitogeogr. del mio secondo viaggio in Creta 1899. Mem. della R. Accad. d. scienze dell' Istit. di Bologna, ser. V. tom. X. 1903 p. 261; exsicc. Bald. Iter creticum alterum 1899 No 53!), deinde eodem loco versus specum Jovis a. 1906 iterum legit L. Biró.

4. *Trifolium glomeratum* L.

Ad Chaniam.

5. **Satureja Birói** Jáv. n. spec.

*Suffruticosa, ramosissima, dumulum erinaceum formans, caule infra crasso (usque 1 cm.), lignoso, ramis intricatis, adultis plus minus spinescentibus, albicantibus, hornotinis 4—8 cm. longis, bifariam crispule pubescentibus, verticillastra plerumque 1—3 gerentibus. Foliis e basi angusta (petiolo brevi lato) oblanceolatis, 5—7 mm. longis, 1—2 mm. latis, obtusiusculis vel acutis, dense pellucide punctatis, hinc-inde setulis brevissimis crassis antrorsum curvatis conspersis vel glabris. Verticillastris modo illis *S. Thymbrae* L. valde distantes, sat densis, 4—8-floris; bracteis sat numerosis, lanceolatis, margine hirsutis acutis suffultis. Calyce brevissime pedunculato, turbinato-tubuloso, 5 mm. longo, sparse hirsuto, dentibus tubo duplo brevioribus, triangulari-lanceolatis, acutis vel subacuminatis, 1.5—2 mm. longis, porrectis, fere aequalibus. Corollae ut videtur albido-lilacinae extus minute puberulae tubo incluso, staminibus vix exsertis.*

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1922

Band/Volume: [21](#)

Autor(en)/Author(s): János Hulják

Artikel/Article: [Az Ajuga pyramidalis L. a Liptói Havasokban 23-25](#)